

ՀՀ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ, ԳԻՏՈՒԹՅԱՆ, ՄՇԱԿՈՒՑԹԻ ԵՎ ՍՊՈՐՏԻ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ
«ՎԱՆԱԶՈՐԻ Հ. ԹՈՒՄԱՆՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ» ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ

Հաստատված է ամբիոնի նիստում

Պատմության

ամբիոնի անվանումը

Ամբիոնի վարիչ Ֆելիքս Մովսիսյան Վազգենի

/Ա.Ա.Հ/

Արձանագրություն № 15

« 23 » մայիսի, 2024 թ.

**Պ/բ-037 «ԱՇԽԱՐՀԻ ԺՈՂՈՎՈՒՐԴՆԵՐԻ
ԱՌԱՍՊԵԼՆԵՐՆ ՈՒ ԼԵԳԵՆԴՆԵՐԸ»**

Դասիչ, դասընթացի անվանում

ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ

ՈՒՍՈՒՄՆԱՄԵԹՈՂԱԿԱՆ ՓԱԹԵԹ

Մասնագիտություն՝ 022201.00.6 «Պատմություն»

Կրթական ծրագիր՝ 022201.01.6 «Պատմություն»

Որակավորման աստիճան՝ բակալավր
/բակալավր, մագիստրատուրա/

Ամբիոն՝ Պատմություն
/ամբիոնի լրիվ անվանումը/

Ուսուցման ձևը՝ հեռակա
/առկա, հեռակա/

Կուրս/կիսամյակ 3-րդ կուրս, 2-րդ կիսամյակ

Դասախոս(ներ)՝ Հենրի Մատինյան
/անուն, ազգանուն/

Էլ. հասցե՝ **henri.matinyan@gmail.com**

Վանաձոր 2024թ.

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

1.	Դասընթացի դերը և տեղը կրթական ծրագրում	3
2.	Դասընթացի նպատակը և խնդիրները	3
3.	Դասընթացին մասնակցելու նախնական մուտքային գիտելիքները, կարողությունները և հմտությունները	4
4.	Դասընթացի կրթական վերջնարդյունքները
5.	Դասընթացի դերը կրթական ծրագրի շրջանավարտների գիտելիքների, կարողությունների և հմտությունների ձևավորման հարցում ըստ աշխատաշուկայի պահանջների
6.	Դասընթացի ծավալը, ուսումնական աշխատանքի տեսակները, արդյունքների ամփոփման ձևերը
7.	Ուսումնական աշխատանքները տեսակները
8.	Դասավանդման մեթոդներ.....	...
9.	Ուսումնառության մեթոդները
10.	Դասընթացի համառոտ բովանդակությունը, ուսումնական աշխատանքի ծավալը
11.	Ուսումնամեթոդական գրականության ապահովման քարտ.....	...
12.	Դասընթացի ուսումնամեթոդական քարտ.....	...
	12.1. Դասախոսությունների ուսումնամեթոդական քարտ	...
	12.2. Գործնական աշխատանքների /սեմինար պարապմունքների ուսումնամեթոդական քարտ.....	...
	12.3. Լաբորատոր աշխատանքների ուսումնամեթոդական քարտ.....	...
	12.4. Ինքնուրույն աշխատանքների ուսումնամեթոդական քարտ
13.	Դասընթացի նյութատեխնիկական միջոցների ապահովում.....	...
14.	Գնահատում.....	...
	14.1. Ուսանողների գիտելիքների ստուգում.....	...
	14.2. Հարցաշար.....	...
	14.3. Գնահատման չափանիշներ.....	...
15.	Դասընթացի համառոտ նկարագրիչ.....	...

ԲԱՑԱՏՐԱԳԻՐ

1. Դասընթացի դերը և տեղը կրթական ծրագրում¹.

«Աշխարհի ժողովուրդների առասպելներն ու լեգենդները» դասընթացը կարևորվում է պատմության, մշակութաբանության բնագավառում մասնագետների պատրաստման գործընթացում, ներառված է **022201.01.6 «Պատմություն»** կրթական ծրագրի ուսումնական պլանի «Հատուկ մասնագիտական» կրթամասում:

1.1. Դասընթացի նպատակն է.

- Դասընթացի նպատակն է սովորողների մոտ ձևավորել աշխարհի ժողովուրդների առասպելների ու լեգենդների վերաբերյալ հիմնավոր գիտելիքների համակարգ,
- ամբողջական պատկերացում տալ դրանցում արտացոլված հնագույն ժողովուրդների կյանքի կարևորագույն դեպքերի ու իրադարձությունների, աշխարհի վերաբերյալ նրանց պատկերացումների և սոցիալական երազանքերի մասին,
- բացահայտել առասպելներում և լեգենդներում արտահայտված այդ ժողովուրդների աշխարհայացքը, բարոյական, կրոնական և քաղաքական ըմբռումները, նրանց դարավոր կենսափորձը: Դասընթացի խնդիրներն են.
 - աշխարհի ժողովուրդների առասպելների և լեգենդների առաջացման ու զարգացման պատմությունը,
 - բացատրել առարկայի ուսումնասիրման խնդիրներն ու նպատակները, առասպելների և լեգենդների միջոցով որոշակի գաղափար ձևավորել հնագույն ժողովուրդների պատմության, պանթեոնի, նրանց աստվածների ու հերոսների, ինչպես նաև մշակույթի մասին:
 - ցուցադրել տարբեր ժողովուրդների մոտ գոյություն ունեցող թափառող սյուժեների օրինաչափությունները:
 - ամրապնդել ուսանողների կողմից ձեռքբերված տեսական գիտելիքները ֆիլմերով և ներկայացումներով:
 - սովորեցնել ուսանողներին կատարել ինքնուրույն հետազոտություններ և կատարել եզրահանգումներ, ըստ արդյունքների:
 - սովորեցնել ուսանողներին վերլուծել տարբեր մշակույթներում առկա առասպելների և լեգենդների առանձնահատկությունները:

1. Դասընթացին մասնակցելու նախնական մուտքային գիտելիքները, կարողությունները և հմտությունները:

«Աշխարհի ժողովուրդների առասպելներն ու լեգենդները» դասընթացին մասնակցելու կարևոր նախապայման է ուսանողների գիտելիքների և հմտությունների առկայությունը **022201.00.6 «Պատմություն»** մասնագիտության բակալավրի կրթական ծրագրում ուսուցանվող «Հին Արևելքի պատմություն», «Հին Հունաստանի և Հռոմի պատմություն», «Միջին դարերի պատմություն», «Մշակութաբանություն», «Ռուսաստանի պատմություն», «Եվրոպայի պատմություն» դասընթացներից:

¹ Ներկայացվում է դասընթացի կարևորությունը տվյալ կրթական ծրագրի խնդիրների լուծման հարցում և տեղը ուսումնական պլանում ըստ կրթաբլոկների

2. Դասընթացը ձևավորում է հետևյալ կրթական վերջնարդյունք(ներ)ը² և /կամ կոմպետենցիաները.

«Աշխարհի ժողովուրդների առասպելներն ու լեգենդները» դասընթացի ուսումնասիրման արդյունքում ուսանողի ակնկալվող վերջնարդյունքներն են.

- Տիրապետել աշխարհի ժողովուրդների առասպելների և լեգենդների առաջացման ու զարգացման պատմությանը,
- դրանց ուսումնասիրման խնդիրներն ու նպատակները, առասպելների և լեգենդների միջոցով որոշակի գաղափար կազմել հնագույն ժողովուրդների պատմության, նրանց աստվածների ու հերոսների, ինչպես նաև մշակույթի մասին:
- ընկալել առասպելաբանությունը կամ դիցաբանությունը որպես այս կամ այն ժողովրդի հնագույն ավանդությունների, առասպելների ու լեգենդների ամբողջություն,
- տալ առասպելաբանության ընդհանուր բնութագիրը,
- գնահատել առասպելների ու լեգենդների դերը գիտելիքների ձևավորման և զեղազիտական դաստիարակության գործում,
- բացահայտել դրանցում արտացոլված տարբեր ժողովուրդների ազգային առանձնահատկությունները, բնավորությունը, կենցաղն ու բարքերը,
- վերլուծել առասպելներում և լեգենդներում առկա օրինաչափություններն ու իրողությունները, կատարել հետևություններ:
- տիրապետել աշխարհի ժողովուրդների առասպելների ու լեգենդների պատմության խոր և համակողմանի գիտելիքներին,
- դրանցում հրաշապատում ձևով ներկայացված դեպքերի ու դեմքերի, իրերի ու առարկաների էության բացահայտմանը, պատմական երևույթների և փաստերի վերլուծությանը:

Դասընթացի ուսումնասիրման արդյունքում ուսանողը ձեռք կրերի հետևյալ կոմպետենցիաները.

Ա) Ընդհանրական կոմպետենցիաներ

Գործիքային կոմպետենցիաներ (ԳԿ)[՝]

ԳԿ1 վերլուծելու և սինթեզելու ունակություն,

ԳԿ4 մասնագիտական ոլորտի գիտելիքների հիմունքներ,

ԳԿ10 որոշումների ընդունում:

Համակարգային կոմպետենցիաներ (ՀԳԿ)[՝]

ՀԳԿ1 գիտելիքները գործնականում կիրառելու կարողություն,

ՀԳԿ2 հետազոտություններ կատարելու ունակություններ,

ՀԳԿ3 սովորելու ունակություն,

ՀԳԿ8 ինքնուրույն աշխատելու ունակություն,

Բ) Առարկայական (մասնագիտական) կոմպետենցիաներ (ԱԿ)

ԱԿ2 հստակ հաղորդել ստացված հենքային գիտելիքները,

ԱԿ4 ցուցաբերել առարկայի ընդհանուր կառուցվածքի և առանձին մասերի միջև կապերի իմացություն,

ԱԿ6 կիրառել տվյալ առարկային բնորոշ մեթոդները,

ԱԿ11 տիրապետեն ինքնուրույն հետազոտության մեթոդներին և կարողանան մեկնաբանել հետազոտության արդյունքները,

ԱԿ14 տիրապետեն տվյալ մասնագիտական մակարդակում պահանջվող կոմպետենցիաներին:

² <http://www.vsu.am/karg/ararkayakan-nkaragir-17.pdf>

Լրացվում է «Առարկայի նկարագրի մշակման ռազմավարության» կոմպետենցիաների ցանկին համապատասխան:

3. Դասընթացի դերը կրթական ծրագրի շրջանավարտների գիտելիքների, կարողությունների և հմտությունների ձևավորման հարցում ըստ աշխատաշուկայի պահանջների³.

«Աշխարհի ժողովուրդների առասպելներն ու լեգենդները» դասընթացից ձեռք բերված գիտելիքներն և հմտությունները շրջանավարտը կարող է կիրառել պատմության և մշակույթի բնագավառում մասնագիտական գործունեության ընթացքում, հանրակրթական հաստատություններում աշխատելու, նաև ասպիրանտուրայում կրթությունը շարունակելու և պատմության ու մշակութաբանության բնագավառում գիտական հետազոտություններ կատարելու նպատակով:

4. Դասընթացի ծավալը, ուսումնական աշխատանքի տեսակները, արդյունքների ամփոփման ձևերը

Չափանիշ	Հեռակա ուսուցման համակարգ
Դասընթացի ընդհանուր աշխատատարությունը (կրեդիտ /ընդհանուր ժամաքանակ)	3 կրեդիտ/90 ժամ

Աշխատանքի տեսակը	Ժամաքանակ
Դասախոսություն	6
Գործնական աշխատանք	
Սեմինար պարապմունք	4
Լաբորատոր աշխատանք	
Ինքնուրույն աշխատանք	80
Ընդամենը	90
Ստուգման ձևը՝ ստուգաք	ստուգաք

5. Ուսումնական աշխատանքների տեսակները⁴.

- **Դասախոսությունը** դասախոսի կողմից դասընթացի ծրագրի շրջանակներում գիտական-տեղեկատվական թեմայի վերաբերյալ տրամաբանորեն կառուցված, հետևողական ու պարզ խոսքի շարադրանքն է, որի նպատակն է ուսանողին տալ համապարփակ գիտելիքներ: Դասախոսը վերլուծում, մեկնաբանում է թեմայի առավել կարևոր, դժվար ընկալելի, հանգուցային հարցերը: Դասախոսությունը ուսանողի առջև ուրվագծվող գիտական մի ճանապարհ է, որը նա կարող է միայն անցնել գիտական գրականության ընթերցանության, ուսումնական բնույթի այլ պարապմունքների և ինքնուրույն կատարած աշխատանքների շնորհիվ: Դասախոսը

³ Նշվում է, թե տվյալ դասընթացի յուրացման, ամփոփման արդյունքում ձեռքբերված գիտելիքները, հմտությունները և կարողությունները աշխատաշուկայի որ բնագավառներում և ոլորտներում կարող է շրջանավարտը կիրառել

⁴ Թողել այն տեսակը, որը տվյալ դասընթացի դասավանդման համար նախատեսված է: Դասավանդողը կարող է նկարագրությունը փոխել կամ լրացումներ կատարել:

պետք է խթանի ուսանողի ակտիվ իմացաբանական գործունեությունը, նպաստի նրանց ստեղծագործական մտածողության ձևավորմանը: Ուսանողը նույնպես պետք է լինի դասախոսության ակտիվ մասնակից: Ուսանողը դասախոսությանը ներկայանալուց առաջ պետք է ծանոթացած լինի տվյալ դասին ներկայացվող թեմային, որպեսզի կարողանա մասնակցել ուսումնական գործընթացին:

- **Մեմինար պարապմունքները** խմբային պարապմունքների հիմնական տեսակներից է, որի ընթացքում ուսանողը սովորում է բանավոր շարադրել նյութը, պաշտպանել իր տեսակետները և եզրահանգումները: Մեմինարի ընթացքում ուսանողները քննարկում, պատասխանում են թեման, զեկույցները և ռեֆերատները, որոնք հանձնարարել է դասախոսը:

Մեմինարին պատրաստվելու համար անհրաժեշտ է ուսումնասիրել հիմնական և լրացուցիչ գրականություն տվյալ թեմայով: Գրականության ուսումնասիրությունից և համառոտագրումից հետո պետք է կազմել պլան՝ բանավոր պատասխանի համար, ապա մտածել ելույթի բովանդակության հարցադրումների և պատասխանների մասին:

- **Ինքնուրույն աշխատանքը** ուսանողների ուսումնական, գիտահետազոտական աշխատանքն է, որն իրականացվում է դասախոսի առաջադրանքով և մեթոդական ղեկավարությամբ, բայց առանց նրա անմիջական ղեկավարության:

Ինքնուրույն աշխատանքի տեսակներն են⁵

- **Ռեֆերատ** – ուսանողների ինքնուրույն գրավոր, որտեղ ուսանողը շարադրում է որևէ հարցի կամ թեմայի էությունը՝ հենվելով գրական աղբյուրների վրա (դասագրքեր, ձեռնարկներ և այլն):
- **Գործարար խաղեր** – պայմանական իրավիճակներում սոցիալ-տնտեսական համակարգերի և մարդկանց մասնագիտական գործունեության կառավարման գործընթացների նմանակեղծային մոդելավորում՝ առաջացող հիմնախնդիրների ուսումնասիրման և լուծման նպատակով:
- **Էսսե** – արձակ ստեղծագործություն՝ քննադատության և լրագրության ժանրի որևէ խնդրի ազատ վերլուծություն:
- **Կորս սեղան** – ինքնուրույն աշխատանքի ձևին բնորոշ է թեմատիկ բանավեճի համադրումը խմբային աշխատանքի հետ:
- **Կոնկրետ իրավիճակների վերլուծություն** – ուսանողների ակտիվ գործունեության կազմակերպման ամենաարդյունավետ և տարածված ձևերից մեկն է, որը զարգացնում է մասնագիտական և կեցությանը վերաբերող տարբեր հարցերի վերլուծության կարողությունը:
- **Նախագծերի մեթոդ** – ուսումնաճանաչողական, ստեղծագործական կամ խաղային համատեղ գործունեության տեսակ է, սովորող-գործընկերների միջև, որոնք ունեն ընդհանուր նպատակ և համաձայնեցված միջոցներ՝ ուղղված որևէ խնդրի լուծման կամ որոշակի արդյունքի ձևակերպման:
- **Հարցի նախապատրաստման մոդել** – կամավորության սկզբունքով ընտրված ուսանողն իր նախընտրած հակիրճ ձևով նախապատրաստում է տվյալ առարկայից քննության կամ ստուգարքի հարցերի իր պատասխանների փաթեթը: Քննությունից (ստուգարքից) 1 շաբաթ առաջ նա հանձնում է փաթեթը դասախոսին, որը ստուգում է այդ նյութերը և որոշում դրանց համապատասխանությունը տվյալ առարկայի բովանդակությանը:
- **Ինքնուրույն աշխատանք համացանցում** – նոր տեղեկատվական տեխնոլոգիաները կարող են օգտագործվել հետևյալ նպատակներով՝ համացանցում անհրաժեշտ տեղեկատվության որոնման համար, երկխոսություն համացանցում, թեմատիկ ցանցային էջերի օգտագործում:
- **Աշխատանքային տեղը** – նախատեսված է ուսանողների ինքնուրույն աշխատանքների համար և թույլ է տալիս գնահատել ուսումնական նյութի յուրացման աստիճանը

⁵ Թողել այն տեսակը, որը տվյալ դասընթացի դասավանդման համար նախատեսված է: Դասավանդողը կարող է նկարագրությունը փոխել կամ լրացումներ կատարել:

ուսանողների կողմից:

- **Զեկույց** – որևէ գիտական կամ հետազոտական թեմայի շուրջ կատարած եզրակացությունների, ստացած արդյունքների ներկայացում ուսանողի կողմից:
- **Հարցազրույց** – վերահսկողության միջոց, որը կազմակերպվում է որպես հատուկ զրույց դասավանդողի և ուսանողների միջև՝ կապված այնպիսի թեմայի հետ ինչպիսին կարգապահությունն է, և նախատեսված է հստակեցնել ուսանողների գիտելիքների շրջանակը կոնկրետ թեմայի, հարցի վերաբերյալ:

6. Դասավանդման մեթոդներն են՝⁶ հիմնահարցային դասախոսություն, դասախոսություն-երկխոսություն, դասախոսություն-քննարկում, *թեմատիկ սեմինար*, սեմինար-բանավեճ, գործնական աշխատանք՝ անհատական աշխատանք, գործնական աշխատանք՝ խմբային աշխատանք, ուսուցում գործողությամբ (action learning), իրավիճակային խնդիրների վերլուծություն, գործարար խաղեր.

7. Ուսումնառության մեթոդներն են՝⁷ մտքերի քարտեզագրում, թիմային քննարկում, իրադրությունների վերլուծություն, ալգորիթմների և հրահանգների կազմում, աղյուսակների և դասակարգման համեմատման և համակարգման սխեմաների կազմում, փորձի/հետազոտության արդյունքների վերաբերյալ եզրակացության ներկայացում.

⁶ Ներկայացված են օրինակներ: Դասավանդողը կարող է նկարագրությունը փոխել կամ լրացումներ կատարել:

⁷ Ներկայացված են օրինակներ: Դասավանդողը կարող է նկարագրությունը փոխել կամ լրացումներ կատարել:

8. Դասընթացի համառոտ բովանդակությունը, ուսումնական աշխատանքի ծավալը՝ ըստ բաժինների և թեմաների⁸.

h/h	Թեմա (բաժին)	Ուսումնական աշխատանքի ժամաքանակն ըստ տեսակների				
		դասախոսություն	սեմինար պարամունք	գործնական աշխատանք	լաբորատոր աշխատանք	Ինքնուրույն աշխատանք
1.	<u>Թեմա 1.</u> «Աշխարհի ժողովուրդների առասպելներն ու լեգենդները». առարկան, նրա ուսումնասիրման խնդիրներն ու նշանակությունը	1				
2.	<u>Թեմա 2.</u> Հին Միջագետքի առասպելաբանությունը	2				
3.	<u>Թեմա 3.</u> Հին Եգիպտոսի առասպելաբանությունը	2				
4.	<u>Թեմա 4.</u> Բիբլիական ավանդազրույցները					
5.	<u>Թեմա 5.</u> Հին Հնդկաստանի դիցաբանությունը	1				
6.	<u>Թեմա 6.</u> Հին Չինաստանի դիցաբանությունը					
7.	<u>Թեմա 7.</u> Հին Ճապոնիայի դիցաբանությունը					
8.	<u>Թեմա 8.</u> Հին Հունաստանի առասպելները		2			
9.	<u>Թեմա 9.</u> Հին Հռոմի առասպելները		2			
9.	<u>Թեմա 10.</u> Միջնադարյան Եվրոպայի առասպելները					
10.	<u>Թեմա 11.</u> Հին Ռուսիայի ավանդազրույցները					
ԸՆԴԱՍԵՆԸ		6	4			

9. Ուսումնասմթողական գրականության ապահովման քարտ

⁸ Նման է օրացուցային պլանին

h/ h	Անվանումը/հեղինակ	Հրատարակ ության տարի
Պարտադիր գրականություն (ՊԳ)		
1.	1.Мертлик Р. Античные легенды и сказания. М., 1992. 2.Муравьева Т. В. Сто великих мифов и легенд. М., 2002. 3.Парандовский Я. Мифология, верования и легенды греков и римлян. М., 1971. 4.Швыров А. В. Легенды европейских народов. СПб, 2004. 5.Матвеев К. и др. Земля Древнего Двуречья: История, мифы, легенды, находки и открытия. М., 1986. 6. Կուն Ն. Հին Հունաստանի լեգենդներն ու առասպելները, Երևան, 1979:	
2.		
Լրացուցիչ գրականություն(ԼԳ)		
1.	1. Անգլիական և իռլանդական լեգենդներ, Երևան, 1974 2. Անտիկ, միջնադարյան Վերածննդի գրականություն, Երևան, 1990 3. Առաքելյան Ա. Հունական գրականության պատմություն, Երևան, 1968 4. Առաքելյան Ա. Հռոմեական գրականության պատմություն, Երևան, 1975 5. Բեդիե Ժ. Տրիստանի և Իզուդայի սիրավեպր: Երևան, 1981 6. Բիլինաներ: Ռուսական ժողովրդական դյուցազներգու-թյուններ, Ե, 1970 7. Գյոթե Յ. Վ. Ֆաուստ Երևան, 1963 8. Գիլգամեշ: Հին Արևելքի դյուցազնավեպ Երևան, 1963 9. Հելլադայի հերոսները: Հին հունական առասպելներից, Երևան, 1975 10. Մահաբհարատա: Հնդկական էպոս Երևան, 2001 11. Նիբելունգների երգը: Էպոս Երևան, 2007 12. Ռոլանդի երգը, Երևան, 1995 13. Տուդորովսկայա Ե. Ա. Ողիսևսի արկածները, Երևան, 1983 14. Библия, М., 1956 15. Былины, М., 1988 16. Волкова З. Н. Эпос Франции, М., 1984 17. В стране легенд, М., 1972 18. Добрыня Никитич и Алеша Попович, М., 1974 19. Западноевропейский эпос, Л., 1977 20. Илья Муромец, М.-Л., 1958 21. Коростовцев М.А. Религия Древнего Египта, М., 1976 22. Калугин В. И. Герои русского эпоса, М., 1983	

	23. Краткая история литературы Японии, Л., 1975 24. Легенда о докторе Фаусте, М.-Л., 1958 25. Липинская Я., Марциняк М., Мифология Древнего Египта, М., 1983 26. Литература Древнего Востока, М., 1971 27. Матвеев К. и др. Земля Древнего Двуречья: История, мифы, легенды, находки и открытия, М., 1986 28. Матье М. Э. Древнеегипетские мифы, М., 1956 29. Мифологии древнего мира, М., 1977 30. Мифы народов мира. Энциклопедия: В-2 т., М., 1980 31. Музеус И.-К.-А. Сказки и легенды, М., 1960	
2.		
Համացանցային տեղեկատվական պաշարներ (ՀՏՊ)/ Էլեկտրոնային աղբյուրներ (ԷԱ)		
1.	https://www.academia.edu/10132862/Myths_and_Legends_of_Ancient_A_HAND_BOOK_OF_MYTHOLOGY_MYTHS_AND_LEGENDS_OF_ANCIENT_GREECE_AND_ROME_BY	
2.		

10. Դասընթացի ուսումնամեթոդական քարտ

10.0. Դասախոսությունների ուսումնամեթոդական քարտ

h/h	Թեմա	Ուսումնասիրվող հարցեր	Ժամաքանակ	Գրականություն ⁹
1.	Թեմա 1. <i>Աշխարհի ժողովուրդների առասպելներն ու լեգենդները. առարկան, նրա ուսումնասիրման խնդիրներն ու նշանակությունը</i>	«Առասպել» և «լեգենդ» հասկացությունների սահմանումը, առասպելաբանության բովանդակությունը և նրա էությունը, առասպելների, լեգենդների ստեղծման ու զարգացման պատմությունը և նրանց ուսումնասիրության դերն ու նշանակությունը	2	ՊԳ 1,2
2.	Թեմա 2. <i>Հին Միջագետքի առասպելաբանությունը</i>	Շումերա-աքքադական հին առասպելաբանության ծագումը և զարգացումը, Գիլգամեշի մասին	4	ՊԳ 1,2,5

⁹ Ըստ 12-րդ կետում նշված ցանկի, որ.՝ ՊԳ 1, ԼԳ 2 և այլն

		ավանդագրույցը		
3.	<u>Թեմա 3.</u> <i>Հին Եգիպտոսի առասպելաբանությունը</i>	Եգիպտական հին առասպելաբանության ծագումը և զարգացումը, առասպելներում արտահայտված հին եգիպտացիների աշխարհայացքը, կրոնական, բարոյական ըմբռումները, աստվածների, հերոսների մասին նրանց պատկերացումները, աշխարհի արարման, եգիպտական աստվածներ Օսիրիսի և Իսիդայի, Հորի և Մեթի պայքարի մասին առասպելները, «Նավաբեկության ենթարկվածի» և «Երկու եղբայրների մասին» հեքիաթները	4	ՊԳ 1,2
4.	<u>Թեմա 4.</u> <i>Բիբլիական ավանդագրույցները</i>	Աստվածաշունչ. աշխարհի և մարդու արարման, Ադամի ու Եվայի՝ դրախտից արտաքսվելու մասին, Նոյի տապանի մասին, Բաբելոնյան աշտարակի մասին բիբլիական ավանդագրույցները	2	ՊԳ 1,2,5
5.	<u>Թեմա 5.</u> <i>Հին Հնդկաստանի դիցաբանությունը</i>	Առասպելաբանության առաջացումը Հնդկաստանում: «Մահաբհարատա» և «Ռամայանա» էպիկական ստեղծագործությունները	2	ՊԳ 1,2
6.	<u>Թեմա 6.</u> <i>Հին Չինաստանի դիցաբանությունը</i>	Հին չինական դիցաբանության ստեղծումը և նրա նշանակությունը: «Աշխարհի և մարդկանց արարումը», «Նախրապանը և ջուլհակուհին» առասպելները:	2	ՊԳ 1,2
7.	<u>Թեմա 7.</u> <i>Հին Ճապոնիայի դիցաբանությունը</i>	Ճապոնական դիցաբանության ստեղծումը և նրա նշանակությունը: «Ուրասիման և կրիան»,	2	ՊԳ 1,2

		«Լուսնյակ աղջիկը» առասպելները		
8.	<u>Թեմա 8.</u> <i>Հին Հունաստանի առասպելները</i>	Հին հունական դիցաբանությունը. Պրոմեթևսի, Հերակլեսի, Պերսևսի և Անդրոմեդայի, Ռիսևսի, արգոնավորդների մասին առասպելները:	6	ՊԳ 1,2,3,6
9.	<u>Թեմա 9.</u> <i>Հին Հռոմի առասպելները</i>	Հին Հռոմի առասպելաբանության առաջացումը և նրա նշանակությունը: Հռոմի հիմնադրման, Հորացիոս եղբայրների և Էնեոսի արկածների մասին առասպելները	4	ՊԳ 1,2,3,6
10.	<u>Թեմա 10.</u> <i>Միջնադարյան Եվրոպայի առասպելները</i>	Միջնադարյան Եվրոպայի ավանդազրույցների առաջացումը, նրանց զարգացումը և դերն ու նշանակությունը: Արթուր արքայի, սուրբ Գրասլի, Տրիստանի և Իզոլդայի սիրավեպի մասին ավանդազրույցները: «Երգ Ռոլանդի մասին», «Երգ Նիբելունգների մասին», «Երգ Սիդի մասին» էպոսները	6	ՊԳ 1,2,4
11.	<u>Թեմա 11.</u> <i>Հին Ռուսիայի ավանդազրույցները</i>	Բիլինաների ստեղծումը և նրանց նշանակությունը: Իլյա Մուրոմեցի, Դոբրինյա Նիկիտիչի, Ալյոշա Պոպովիչի և Սադկոյի մասին ժողովրդական դյուցազներգությունները	2	ՊԳ 1,2

10.1. Մեմինար պարապմունքների ուսումնամեթոդական քարտ

h/h	<i>Թեմա</i>	Ուսումնասիրվող հարցեր	<i>Շախմատային</i>	Մտնողական ձևը	Գրականություն ¹⁰
1.	<u>Թեմա 1.</u> Հին Միջագետքի առասպելաբանությունը	Շումերա-աքքադական հին առասպելաբանության ծագումը և զարգացումը, Գիլգամեշի մասին ավանդազրույցը	2	բանավոր	ՊԳ 1,2
2.	<u>Թեմա 2.</u> Հին Եգիպտոսի առասպելաբանությունը	Եգիպտական հին առասպելաբանության ծագումը և զարգացումը, առասպելներում արտահայտված հին եգիպտացիների աշխարհայացքը, կրոնական, բարոյական ըմբռնումները, աստվածների, հերոսների մասին նրանց պատկերացումները, աշխարհի արարման, եգիպտական աստվածներ Օսիրիսի և Իսիդայի, Հորի և Սեթի պայքարի մասին առասպելները, «Նավաբեկության ենթարկվածի» և «Երկու եղբայրների մասին» հեքիաթները	2	բանավոր	ՊԳ 1,2,5
3.	<u>Թեմա 3.</u> Բիբլիական ավանդազրույցները	Աստվածաշունչ աշխարհի և մարդու արարման, Ադամի ու Եվայի՝ դրախտից արտաքսվելու մասին, Նոյի տապանի մասին, Բաբելոնյան աշտարակի մասին բիբլիական ավանդազրույցները	2	բանավոր	ՊԳ 1,2
4.	<u>Թեմա 4.</u> Հին Հնդկաստանի դիցաբանությունը	Առասպելաբանության առաջացումը Հնդկաստանում: «Մահաբհարատա» և «Ռամայանա» էպիկական	2	բանավոր	ՊԳ 1,2,5

¹⁰ Ըստ 12-րդ կետում նշված ցանկի, օր.՝ ՊԳ 1, ԼԳ 2 և այլն

		ստեղծագործությունները			
5.	<u>Թեմա 5.</u> Հին Չինաստանի դիցաբանությունը	Հին չինական դիցաբանության ստեղծումը և նրա նշանակությունը: «Աշխարհի և մարդկանց արարումը», «Նախրապանը և ջուլիակահին» առասպելները:	2	բանավոր	ՊԳ 1,2
6.	<u>Թեմա 6.</u> Հին Ճապոնիայի դիցաբանությունը	Ճապոնական դիցաբանության ստեղծումը և նրա նշանակությունը: «Ուրասիման և կրիան», «Լուսնյակ աղջիկը» առասպելները	2	բանավոր	ՊԳ 1,2
7.	<u>Թեմա 7.</u> Հին Հունաստանի առասպելները	Հին հունական դիցաբանությունը. Պրոմեթևսի, Հերակլեսի, Պերսևսի և Անդրոմետայի, Ողիսևսի, արգոնավորդների մասին առասպելները:	2	բանավոր	ՊԳ 1,2,3,6
8.	<u>Թեմա 8.</u> Հին Հռոմի առասպելները	Հին Հռոմի առասպելաբանության առաջացումը և նրա նշանակությունը: Հռոմի հիմնադրման, Հորացիոս եղբայրների և Էնեոսի արկածների մասին առասպելները	2	բանավոր	ՊԳ 1,2,3,6

10.2. Ինքնուրույն աշխատանքների ուսումնամեթոդական քարտ

h/h	Ինքնուրույն աշխատանքի թեմաները	Ուսումնասիրվող հարցեր	Աշխատանքի տեսակը ¹¹	Ներկայացման ժամկետները	Ստուգման ձևը	Գրականություն ¹²
-----	--------------------------------	-----------------------	--------------------------------	------------------------	--------------	-----------------------------

¹¹ Տես 7-րդ կետի հինգերորդ պարբերությունը

¹² Ըստ 12-րդ կետում նշված ցանկի, օր. ՊԳ 1, ԼԳ 2 և այլն

1.	Հին Միջագետքի առասպելաբանությունը	Շումերա-աքքադական հին առասպելաբանության ծագումը և զարգացումը, Գիլգամեշի մասին ավանդազրույցը	ռեֆերատ	Կիսամյակի ընթացքում	գրավոր	ՊԳ 1,2
2.	Հին Եգիպտոսի առասպելաբանությունը	Եգիպտական հին առասպելաբանության ծագումը և զարգացումը, առասպելներում արտահայտված հին եգիպտացիների աշխարհայացքը, կրոնական, բարոյական ըմբռումները, աստվածների, հերոսների մասին նրանց պատկերացումները, աշխարհի արարման, եգիպտական աստվածներ Օսիրիսի և Իսիդայի, Հորի և Սեթի պայքարի մասին առասպելները, «Նավաբեկության ենթարկվածի» և «Երկու եղբայրների մասին» հեքիաթները	ռեֆերատ	Կիսամյակի ընթացքում	գրավոր	ՊԳ 1,2,5
3.	Բիբլիական ավանդազրույցները	Աստվածաշունչ. աշխարհի և մարդու արարման, Ադամի ու Եվայի՝ դրախտից արտաքսվելու մասին, Նոյի տապանի մասին, Բաբելոնյան աշտարակի մասին բիբլիական ավանդազրույցները	ռեֆերատ	Կիսամյակի ընթացքում	գրավոր	ՊԳ 1,2
	Հին Հնդկաստանի դիցաբանությունը	Առասպելաբանության առաջացումը Հնդկաստանում: «Մահաբհարատա» և «Ռամայանա» էպիկական ստեղծագործությունները	ռեֆերատ	Կիսամյակի ընթացքում	գրավոր	ՊԳ 1,2,5

	Հին Չինաստանի դիցաբանությունը	Հին չինական դիցաբանության ստեղծումը և նրա նշանակությունը: «Աշխարհի և մարդկանց արարումը», «Նախրապանը և ջուլիակահին» առասպելները:	ռեֆերատ	Կիսամյակի ընթացքում	գրավոր	ՊԳ 1,2
	Հին Ճապոնիայի դիցաբանությունը	Ճապոնական դիցաբանության ստեղծումը և նրա նշանակությունը: «Ուրասիման և կրիան», «Լուսնյակ աղջիկը» առասպելները	ռեֆերատ	Կիսամյակի ընթացքում	գրավոր	ՊԳ 1,2
	Հին Հունաստանի առասպելները	Հին հունական դիցաբանությունը. Պրոմեթեոսի, Հերակլեսի, Պերսևսի և Անդրոմեդայի, Ռիսևսի, արգոնավորդների մասին առասպելները:	ռեֆերատ	Կիսամյակի ընթացքում	գրավոր	ՊԳ 1,2,3,6
	Հին Հռոմի առասպելները	Հին Հռոմի առասպելաբանության առաջացումը և նրա նշանակությունը: Հռոմի հիմնադրման, Հորացիոս եղբայրների և Էնեոսի արկածների մասին առասպելները	ռեֆերատ	Կիսամյակի ընթացքում	գրավոր	ՊԳ 1,2,4
	<i>Միջնադարյան Եվրոպայի առասպելները</i>	Միջնադարյան Եվրոպայի ավանդազրույցների առաջացումը, նրանց զարգացումը և դերն ու նշանակությունը: Արթուր արքայի, սուրբ Գրաայի, Տրիստանի և Իզոլդայի սիրավեպի մասին ավանդազրույցները: «Երգ Ռոլանդի մասին», «Երգ Նիբելունգների մասին», «Երգ Սիդի մասին» էպոսները	ռեֆերատ	Կիսամյակի ընթացքում	գրավոր	ՊԳ 1,2,4

	<i>Հին Ռուսիայի ավանդազրույցները</i>	Բիլինաների ստեղծումը և նրանց նշանակությունը: Իլյա Մուրոմեցի, Դոբրինյա Նիկիտիչի, Ալյոշա Պոպովիչի և Սադկոյի մասին ժողովրդական դյուցազներգությունները	ռեֆերատ	Կիսամյակի ընթացքում	գրավոր	ՊԳ 1,2

11. Դասընթացի նյութատեխնիկական միջոցների ապահովում¹³

Ռեսուրսի անվանումը	Ռեսուրսի անվանումը, քանակը, նկարագրությունը (անհրաժեշտության դեպքում)
Լսարան (հատուկ կահավորմամբ)	Համակարգիչ, պրոյեկտոր, համացանցի հասանելիություն
Նյութեր լաբորատոր աշխատանքների համար	-
Սարքեր, սարքավորումներ	Խելացի էկրան
Համակարգչային ծրագրեր	Prezi, Kahoot
Այլ	

¹³ Նշվում են սարք-սարքավորումների, համակարգչային ծրագրերի նկարագրությունները և քանակը, որոնք անհրաժեշտ են տվյալ դասընթացի ուսումնական գործընթացը կազմակերպելու համար

12. Գնահատում

Համալսարանում գործում է բակալավրիատի, մագիստրատուրայի և ասպիրանտուրայի ուսանողների գիտելիքների պարբերական ստուգման և գնահատման բազմագործոնային համակարգ, որի կիրառման հիմնական նպատակներն են՝

- կազմակերպել ուսումնառության համաչափ աշխատանքային գործընթաց, ապահովել գիտելիքների համակողմանի ստուգում, խթանել ուսանողի ինքնուրույն աշխատանքը,
- իրականացնել ինքնուրույն առաջադրանքների, ընթացիկ ստուգումների (ստուգարքներ և քննություններ), ուսումնական գործընթացի այլ բաղադրիչների հաշվառում հետադարձ կապի արդյունավետ մեխանիզմների ներմուծման միջոցով՝ ի նպաստ ուսումնառության գործընթացի բարելավման:

Համալսարանում գնահատման գործընթացը կանոնակարգվում է համաձայն գործող կարգի¹⁴:

12.0. Գիտելիքների ստուգման և գնահատման բաղադրիչներն են՝

- գործնական (սեմինար) և լաբորատոր աշխատանքների ընթացքում նրա ակտիվության և հմտությունների հաշվառում և գնահատում ընթացիկ ստուգումների միջոցով՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր,
- ինքնուրույն աշխատանքների (անհատական առաջադրանքներ) հաշվառում և գնահատում առավելագույնը գումարային 20 միավոր,
- դասընթացի ենթաբաժինների և ծրագրով նախատեսված այլ առաջադրանքների կատարման և յուրացման ընթացիկ ստուգում և գնահատում կիսամյակի ընթացքում (ընթացիկ քննություններ կամ ստուգարքներ)՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր,
- ստուգման արդյունքների ամփոփում գնահատման նշված բաղադրիչների արդյունքների հիման վրա և դասընթացի արդյունարար գնահատականի ձևավորում՝ առավելագույնը գումարային 100 միավոր:

12.1. Ուսանողների գիտելիքների ստուգում.

Դասընթացն ամփոփվում է **ստուգարքով**:

Ստուգարքով ամփոփվող դասընթացն ավարտվում է կիսամյակի ընթացքում ուսումնական նյութի յուրացման աստիճանը որոշող 2 ընթացիկ ստուգումների և մյուս բաղադրիչների գնահատումների արդյունքներով:¹⁵

¹⁴«Վանաձորի Հ. Թումանյանի անվան պետական համալսարան» հիմնադրամի ուսանողների գիտելիքների ստուգման, գնահատման և հաշվառման կանոնակարգ» (ընդունված ՎՊՀ-ի գիտական խորհրդի կողմից 30.06.2022թ.),

¹⁵ Կիրառվում է կամ առաջին, կամ երկրորդ պարբերությունն ըստ դասընթացի ամփոփման ձևի:

12.2. Հարցաշար (ըստ ծրագրի)

1. «Աշխարհի ժողովուրդների առասպելներն ու լեգենդները». առարկան, նրա ուսումնասիրման խնդիրներն ու նշանակությունը
2. Հին Միջագետքի առասպելաբանությունը
3. Հին Եգիպտոսի առասպելաբանությունը
4. Բիբլիական ավանդազրույցները
5. Հին Հնդկաստանի դիցաբանությունը
6. Հին Չինաստանի դիցաբանությունը
7. Հին Ճապոնիայի դիցաբանությունը
8. Հին Հունաստանի առասպելները
9. Հին Հռոմի առասպելները
10. Միջնադարյան Եվրոպայի առասպելները
11. Հին Ռուսիայի ավանդազրույցները

Ա) 1-ին ընթացիկ ստուգում (կիսամյակի 9-10-րդ շաբաթվա ընթացքում)

▪ Ընդգրկված թեմաները.

1. «Աշխարհի ժողովուրդների առասպելներն ու լեգենդները». առարկան, նրա ուսումնասիրման խնդիրներն ու նշանակությունը
2. Հին Միջագետքի առասպելաբանությունը
3. Հին Եգիպտոսի առասպելաբանությունը
4. Բիբլիական ավանդազրույցները
5. Հին Հնդկաստանի դիցաբանությունը
6. Հին Չինաստանի դիցաբանությունը

Բ) 2-րդ ընթացիկ ստուգում (կիսամյակի 19-20-րդ շաբաթվա ընթացքում)

▪ Ընդգրկվող թեմաները.

1. Հին Ճապոնիայի դիցաբանությունը
2. Հին Հունաստանի առասպելները
3. Հին Հռոմի առասպելները
4. Միջնադարյան Եվրոպայի առասպելները
5. Հին Ռուսիայի ավանդազրույցները

5.1. Գնահատման չափանիշները¹⁶.

Ինքնուրույն աշխատանք - 20 միավոր

Մեմինար պարապմունք - 40 միավոր

Առաջին ընթացիկ ստուգում - 20 միավոր

Երկրորդ ընթացիկ ստուգում - 20 միավոր

¹⁶ Լրացվում է ըստ ամբիոնի /դասախոսի որոշման

«ՎԱՆԱԶՈՐԻ Հ. ԹՈՒՄԱՆՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ»
ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ

ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ՀԱՄԱՌՈՏ ՆԿԱՐԱԳՐԻՉ

Մասնագիտություն՝

022201.00.6 «Պատմություն»

Կրթական ծրագիր՝

022201.01.6 «Պատմություն»

Որակավորման աստիճան՝

բակալավր

/բակալավր, մագիստրատուրա/

Վանաձոր 2024

Հեռակա ուսուցման համակարգ

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	Պ/բ-037 - Աշխարհի ժողովուրդների առասպելներն ու լեգենդները			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	3 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	3-րդ տարի, 8-րդ կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	10	Դասախոսություն	6
			Մեմինար	4
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	
	Ինքնուրույն	80		
Ընդամենը	90			
Ստուգման ձևը	Ստուգարք			
Դասընթացի նպատակը	<p>Ուսանողներին ներկայացնել առասպելաբանությունը, որպես ժողովրդական բանահյուսության յուրահատուկ տեսակ, գիտելիքների ձեռքբերման կարևոր աղբյուր, համամարդկային իմաստնությանը հաղորդակցվելու, երևակայությունն արթնացնելու և գեղագիտական հայացքներ ձևավորելու միջոց: Լուսաբանել նրա դերը ժողովուրդների պատմությունը և մշակույթն ուսումնասիրելու գործում, բացահայտել առասպելների ու լեգենդների ստեղծման և զարգացման:</p>			
Դասընթացի վերջնարդյունքները	<p>Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը.</p> <p>Գիտելիք</p> <ul style="list-style-type: none"> • Տիրապետել աշխարհի ժողովուրդների առասպելների և լեգենդների առաջացման ու զարգացման պատմությանը, • դրանց ուսումնասիրման խնդիրներն ու նպատակները, առասպելների և լեգենդների միջոցով որոշակի գաղափար կազմել հնագույն ժողովուրդների պատմության, նրանց աստվածների ու հերոսների, ինչպես նաև մշակույթի մասին: <p>Հմտություն</p> <ul style="list-style-type: none"> • տիրապետել աշխարհի ժողովուրդների առասպելների ու լեգենդների պատմության խոր և համակողմանի գիտելիքներին, • դրանցում հրաշապատում ձևով ներկայացված դեպքերի ու 			

	<p>դեմքերի, իրերի ու առարկաների էության բացահայտմանը, պատմական երևույթների և փաստերի վերլուծությանը:</p> <p>Կարողունակություն</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>ընկալել</i> առասպելաբանությունը կամ դիցաբանությունը՝ որպես այս կամ այն ժողովրդի հնագույն ավանդությունների, առասպելների ու լեգենդների ամբողջություն, • <i>տալ</i> առասպելաբանության ընդհանուր բնութագիրը, • <i>գնահատել</i> առասպելների ու լեգենդների դերը գիտելիքների ձևավորման և գեղագիտական դաստիարակության գործում, • <i>բացահայտել</i> դրանցում արտացոլված տարբեր ժողովուրդների ազգային առանձնահատկությունները, բնավորությունը, կենցաղն ու բարքերը, • <i>վերլուծել</i> առասպելներում և լեգենդներում առկա օրինաչափություններն ու իրողությունները, կատարել հետևություններ:
<p>Դասընթացի բովանդակությունը</p>	<p><u>Թեմա 1</u> «Աշխարհի ժողովուրդների առասպելներն ու լեգենդները». առարկան, նրա ուսումնասիրման խնդիրներն ու նշանակությունը <u>Թեմա 2</u> Հին Միջագետքի և Եգիպտոսի առասպելաբանությունը <u>Թեմա 3</u> Հին Հունաստանի առասպելները <u>Թեմա 4</u> Հին Հռոմի առասպելները</p>
<p>Գնահատման մեթոդները և չափանիշները</p>	<p>Ուսանողը դասընթացին կարող է հանդես բերել մինչև 100% առաջադիմություն: Առաջադիմության վերջնական գնահատականը ձևավորվում է ողջ տարվա ընթացքում ուսանողի կատարած աշխատանքների գնահատականների հանրագումարի արդյունքում: Գնահատումը կատարվում է ներքոհիշյալ բաղադրիչներին համապատասխան: Յուրաքանչյուր բաղադրիչի դիմաց նշված առավելագույն տոկոսը կարելի է հավաքել ծրագրային պահանջների շրջանակներում տվյալ կետի տակ ներկայացված պահանջները 100%-ով կատարելու դեպքում:</p> <p>Ուսանողների գիտելիքների վերջնական գնահատման ձևերը, գնահատման սկզբունքները</p> <p>Հաճախումները դասերին - 20 միավոր Ինքնուրույն աշխատանք - 20 միավոր Մեմինար պարապմունք - 20 միավոր Առաջին ընթացիկ ստուգում - 20 միավոր Երկրորդ ընթացիկ ստուգում - 20 միավոր Ընդամենը-100%</p>
<p>Գրականություն</p>	<p>Պարտադիր</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.Мертлик Р. Античные легенды и сказания. М., 1992. 2.Муравьева Т. В. Сто великих мифов и легенд. М., 2002. 3.Парандовский Я. Мифология, верования и легенды греков и римлян. М., 1971. 4.Швыров А. В. Легенды европейских народов. СПб, 2004. 5.Матвеев К. и др. Земля Древнего Двуречья: История, мифы, легенды,

находки и открытия. М., 1986.

6. Կուն Ն. Հին Հունաստանի լեգենդներն ու առասպելները, Երևան, 1979:

Լրացուցիչ

1. Անգլիական և իռլանդական լեգենդներ, Երևան, 1974
2. Անտիկ, միջնադարյան Վերածննդի գրականություն, Երևան, 1990
3. Առաքելյան Ա. Հունական գրականության պատմություն, Երևան, 1968
4. Առաքելյան Ա. Հռոմեական գրականության պատմություն, Երևան, 1975
5. Բեդիե Ժ. Տրիստանի և Իզուդայի սիրավեպր: Երևան, 1981
6. Բիլինաներ: Ռուսական ժողովրդական դյուցազներգություններ, Ե, 1970
7. Գյոթե Զ. Վ. Ֆաուստ Երևան, 1963
8. Գիլգամեշ: Հին Արևելքի դյուցազնավեպ Երևան, 1963
9. Հելլադայի հերոսները: Հին հունական առասպելներից, Երևան, 1975
10. Մահաբհարատա: Հնդկական էպոս Երևան, 2001
11. Նիբելունգների երգը: Էպոս Երևան, 2007
12. Ռոլանդի երգը, Երևան, 1995
13. Տուլոբրովսկայա Ե. Ա. Ողիսեսի արկածները, Երևան, 1983
14. Библия, М., 1956
15. Былины, М., 1988
16. Волкова З. Н. Эпос Франции, М., 1984
17. В стране легенд, М., 1972
18. Добрыня Никитич и Алеша Попович, М., 1974
19. Западноевропейский эпос, Л., 1977
20. Илья Муромец, М.-Л., 1958
21. Коростовцев М.А. Религия Древнего Египта, М., 1976
22. Калугин В. И. Герои русского эпоса, М., 1983
23. Краткая история литературы Японии, Л., 1975
24. Легенда о докторе Фаусте, М.-Л., 1958
25. Липинская Я., Марциняк М., Мифология Древнего Египта, М., 1983
26. Литература Древнего Востока, М., 1971
27. Матвеев К. и др. Земля Древнего Двуречья: История, мифы, легенды, находки и открытия, М., 1986
28. Матъе М. Э. Древнеегипетские мифы, М., 1956
29. Мифологии древнего мира, М., 1977
30. Мифы народов мира. Энциклопедия: В-2 т., М., 1980
31. Музеус И.-К.-А. Сказки и легенды, М., 1960
32. Немировский А.И. Мифы и легенды Древнего Востока, М., 1994
33. Песень о Нибелунгах, Л., 1972
34. Редер Д.Г. Мифы и легенды древнего Двуречья, М., 1965
35. Рыбаков Б. А. Древняя Русь. Сказания, былины, летописи, М., 1963
36. Рыжов К.В. Сто великих библейских персонажей М., 2009
37. Радциг С. И. Античная мифология, М.-Л., 1939
38. Стеблин – Каменский М.И. Миф, М., 1976
39. Темкин Э. Н., Эрман В. Г. Мифы древней Индии, М., 1982
40. Тренчени Вальдапфель. Мифология, М., 1959
41. Тудоровская Е. Приключения Одиссея, Л., 1952
42. Тахо – Годи А. А. Греческая мифология, М., 1989
48. Уайт Д. Боги и люди Древнего Египта, М., 2004
49. Успенский В. Л. Мифы древней Греции, Л., 1941
50. Фрезер Д. Д. Фольклор в Ветхом завете, М., 1989

	51 Хрестоматия по зарубежной литературе средних веков М., 1953 52 Юань Кэ. Мифы Древнего Китая, М., 1987
--	---